

ZGODNJA DANICA.

KATOLIŠK CERKVEN LIST.

»Danica« izhaja vsak petek na celi poli in velja po pošti za celo leto 7 kron, za pol leta 3 krone 50 vinarjev, za četrto leta 2 kroni. V tiskarni sprejemana za celo leto 6 kron, za $\frac{1}{2}$ leta 3 krone, za $\frac{1}{4}$ leta 1 krono 50 vin., ako bi bil petek praznik, izide »Danica« dan poprej.

Tečaj LV.

V Ljubljani, 14. marcija 1902.

List II.

O postu.

(Konec).

Premotrimo še ugovore zoper post!

1.) Nekateri pravijo: „Krist je rekel farizejem, ki so se s postom ponašali, da to, kar gre v usta, ne ognusi človeka, nego kar gre iz ust. Zakaj naj bi bilo meso prepovedano, ki ga je Bog odločil v naš živež?“ — Meso samo ob sebi ni nič grešnega. Ob tem tako zastavljenem vprašanju se ponavlja to, kar se je godilo v raju. Tam je tudi Bog post zapovedal, potem je pa izkušnjavec vprašal: „Zakaj je Bog vama zapovedal, da bi ne jedla od vsega drevja v raju?“ Glede tega dobro odgovarja sv. Bazilij: „Imej post v čislih radi njega starosti; star je toliko časa, kolikor je star človeški rod, post je bil v raju zapovedan. Ne posnemaj nepokorščine prvih starišev, sledečih svetu satana, ki je po kači rekel našim prvim starišem: „Zakaj vama je Bog zapovedal?“

2.) Kak drug oporeka: „Kdor zmerno živi, se vedno posti.“ Ko bi bilo to res, ne bi se dvignil zoper post zmerni človek. Kajti ako bi se res vedno postil, potem je post samo-umeven vsak dan. V resnici pa sta zmernost in post dve različni reči. Zmernost je nasprotna prepolnitvi pametne mere, ki jo zahteva želodec, post pa zahteva še manj. Prav za prav se mora stvar obrniti in reči: Kdor se večkrat ne posti, ta se nikdar ne privadi čednosti zmernosti. Ako se namreč grlu toliko dovoli, kolikor želodec treba v polno nasičenje, potem je prevladala pohlepnost.

3.) Zopet kateri ugovarja: „Jaz in mnogi drugi se ne moremo postiti in tudi ne močnatih jedi prebaviti. One so pretežke, po-

vzročujejo težave in bolečine v želodcu, krča in napenjanje.“ Ali ta izgovor je večidel izveska laskernosti. (V slučaju resnične potrebe se zamore prositi dispenze.) Nasproti je po najstarejših in izkušenih zdravnikih dognano, da veliko bolezni pride od prenapolnjenega želodca. Izmed 1000 umrlih prominulo jih je 40 radi nezmernosti; a le eden radi lakote in pomanjkanja živeža. Narobe je res in telo se po postu ukrepi zoper bolezen*), in močnata in rastlinska hrana je zdravju veliko koristnejša od mesnih jedi.**)

4.) Čuje se: „Imoviti in bogati se lahko enkrat v tednu zdržijo mesnih jedi, ker vse druge dni meso jedo, in so postni dan jim na razpolago izbrane jedi, ki jim bolj prija. Mene, ki le malokedaj meso dobim, post ne veže.“ Ali ti si sam sebi nasprotuješ. Ako bi jim bile, kakor praviš, postne jedi ljubše nego mesne, potem ni misliti: zakaj da bi tudi

*) Kdo pač ne zna, koliko starost so dosegli v puščavah znani samotniki, ki so živeli le sadje, sočivje, rastline, kruh in vodo? Sv. Pafnuciju, sv. Sabi je bilo 100 let starosti; sv. Jakobu puščavniku v Perziji in sv. Antonu 105 let, sv. Pavlu puščavniku celo 113 let. — Cesar Karol Veliki se je postil, kadarkoli ga je bolezen napadla, ter je trdil, da je po njegovi izkušnji post najboljšo zdravilo zoper napade bolezni. Izbornih kemikov poznamo tudi v naši deželi, ki jim je post edin in najcenejši zdravnik; pravijo mu »hrvaško zdravilo«.

Pisatelj in vredn.

**) Zoper take ugovore pravi sv. Bazilij: »Ti se sklicuješ na svojo mladost. Pa vedi, Danijel in njega tovariši so bili mladeniči, dečki; a bili so zdržni ter so jedli le sočivje, pili pa le vodo. Izgovarjaš se s slabostjo života. Pa tudi Judita se je postila razun sabot in praznikov; slabeja in šibkeja od nje je bila Estera, ki se je strogo postila. Vi zavzimate visoko službo ali dostojanstvo in ste čislanež stanu. Pa kralj David je bil na višji stopinji, nego vi, a je vender s postom pokoril svojo dušo.«

druge dni ne jedli postnih jedi*). Ker so vajeni mesnih jedi, stane je težje odpoved nego tebe. Pa ako je tebi težji breme naloženo, imaš pa tudi večje zaslužnje. Zadovolji se: cerkev sploh ne dela nikoli razločka med revnimi in ubogimi. A zloba velika bi bila to, ako bi se ti navadne dni zdržal mesa; vžival ga pa tedaj, ko ga cerkev prepoveduje. S tem bi kazal ti cerkvi svoje zaničevanje.

5.) Nekateri ugovarja: „Kaj pomaga človeku, če se postne dni le zunanje jedi zdrži, pa brezbožno živi? A jaz si prizadevam pošteno živeti, to je Bogu všečneje.“ — Toda cerkev ni nikdar trdila, da le zunanji post zadostuje kristjanu; vedno in povsod je obenem zahtevala krepostnega življenja in post jej je bil največji pomoček k temu. Vsikdar in povsod je h krati poleg posta istočasno silila na pokoro in poboljšanje, na opravljanje molitve, delitev miloščine ter izvršitev drugih dobrih del. „Kaj koristi“, pravi cerkveni oče Krizostom, „če ves dan ničesar ne vžiješ, če pa s kletvijo in rotnjem oskruniš svoje življenje? Zdržljivost od mesa je vpeljana zato, da naj bi se ukrotila požljivost mesa. Posteci se najprvo brzda svojo jezo, zatira neredne želje, ubrani se lakomnosti in je radodaren do ubogih. Zato vam bodi skrb in nikar ne mislite, da je post le v tem, ako ves dan prebijete brez kosila.“ Sv. Bernard pa pravi: „Ako so usta grešila, naj se tudi postijo sama, in to zadostuj. Če so se pa pregrešili tudi drugi udje, zakaj bi se tudi ti ne postili? Oko, ki se je pregrešno oziralo, naj se posti, zdržujoč se radovednih pogledov, da bode popolno ponižano in s pokoro ukročeno; posti naj se uho, ki je poslušalo prazno govorjenje in razne grešne besede; posti naj se jezik ter se zdrži obrekovanja, godrnjanja, nečimurnih, nepotrebnih, lahkomisljenih in grešnih besedi; tudi roka naj se posti ter naj opusti prepovedana dela; noga naj se varuje grešnih potov; posti naj se duša, ki naj odloži hudobno voljo in se ogiba vsega hudega.“ Tem načinom se tudi glase molitve v postu: n. pr.: „Spremljaj Bog naš post s svojo milostjo, da bomo kakor se postimo s telesom,

*) Če nekateri postne dni vživajo izbirne laskerne postne jedi, ne prelomijo sicer postne postave po črki, ravna jo pa proti njenemu duhu, kakor že omenja to Klemen Aleksandrijski. Tako le pravi: „Jaz grajam tako one, ki si hoteč zadostiti svoji sli preskrbljujejo najizborniših in najdražjih rib, kakor tiste, ki se vesele mesnih jedi.“ In sv. Avgustin pravi: „Opominjam vse vernike, naj ne hlepe v postu, ko jim je prepovedano meso, po dragocenejših jedilih, kajti to bi se ne reklo slast krotiti in uzdati, nego le jedi menjati, ter po tem menenji nasladnost toliko bolj gojiti in jej zadovoljevati.“

tako tudi na duši odložili vse pregrehe“ in: „Naj dodeli mili Bog svoji družini, da bode to, kar se trudi od njega doseči po zdržnosti, izvršila po dobrih delih. Lepo piše Origen: „Blagor onemu, ki si iz ljubezni do ubogih česa pritrga, da bi je mogel nasititi; njegov post bode posebno všečen Bogu.“ — Kdor sicer zvesto izpolnjuje zunanji post (če tudi brez pravega spokornega duha in če je morda vdan celo kaki pregrehi) vsaj že nekaj stori in je vendar le še po eni vezi zvezan s cerkvijo. Zato je upati, da se pozneje izkaže po izvrševanju težavnejših zapovedi in dolžnosti vrednega in pokornega sinu sv. cerkve. Kdor pa zanemarija tudi vnanji post, ta ničesar ne stori, in o njem ni dobrega upati. Kajti kar govori o poštenem življenju, to je le prevara in zmotnjava. Kajti pošteno, pravično življenje ne obstoji v taki pravičnosti, kakoršno je kdo omislil si sam; pred Bogom je to le hinavščina in krivica (Mat. 23. 28); obstaja pa v voljnosti in poslušnosti, s katero se hoče človek božji volji v vseh rečeh podvreči in pokoriti.“

6.) „Pa postna zapoved,“ oporekajo nekateri, „ni božja, nego le cerkvena zapoved.“ A po cerkvi Bog govori in daje zapovedi, kakor je rekel Krist: „Kdor vas posluša, mene posluša, in kdor vas zaničuje, mene zaničuje. Kdor mene zaničuje, zaničuje njega, ki me je poslal.“ — Kdor pa cerkve ne posluša, naj ti bo kakor nevernik in očiten grešnik.“

Post je jako koristen in v prosepah krščanskega, krepostnega življenja tako potreben, da bi se mi sami morali postiti, ako bi zapovedi ne bilo. A cerkev nam je pohitela na pomoč ter nam je gotovo število dni odločila za post. Hvala leži ji bodimo na njeni skrbi za nas in postimo se natančno in voljno ob zapovedanih postnih dneh. Ne menimo se za prazne protigovore ali pa za zasmeh in roganje sveta, ki je vtopljen v složnost in nasladnost. Saj govori sv. Ivan: „Ako kdo svet ljubi, ni ljubezni Božje v njem in zasmeh sveta je nam v čast pred Bogom. (Mat. 5.) Najmanj pa naj nam bodi na mari ničevno govoričenje: kakor n. pr. da je pravi Bogu všečni post pošteno, dobrih del bogato življenje. Saj je poglavitni pogoj poštenega življenja otroška podložnost pod Boga in njegovo sv. cerkev, in ponižno ter voljno izpolnovanje navidezno trdih ali malenkostnih cerkvenih zapovedi. Vse to je zaslužnejše in Bogu všečneje, nego izvrševanje mnogih dozdevno velikih del, o kojih bi mislil človek, da so polna zaslug. S tim pa se nikakor noče trditi, kakor da mi zadostujemo le zunanjim izpolnjevanjem postne postave.

S cela nasprotno zahteva cerkev, naj se postimo v duhu pokore, ter s tem duhom združujemo resno poboljšanje, molitev, miloščino in druga usmiljenostna dela po besedah arhangela Rafaela: „Post z molitvijo in miloščino je boljši, nego nabirati si zaklade zlata.“

V tem zmislu darujmo torej tudi zanaprej daritev svojega posta. Tako ga zelo posvetimo pred Bogom. Tak post bode neprecenljive vrednosti za naše telo in za našo dušo, za naše sedanje in za naše prihodnje življenje.

Župnik Alojzij Kummer.

Rožni venec — Klemen Dvořak-Hofbaura edino sredstvo pri trdovratnih grešnikih.

(15. marcija)

»Ali hočeš ali nočeš,
enkrat se moraš ločiti od
vsega.«

Tomo Kempčan.

Blaženi Klemen Dvořak-Hofbauer je deloval kot duhoven na Dunaju. Po plodonosnem delovanju je umrl dne 15. marcija 1820 v imenovanem mestu.

V velikanskem metežu sprijenosti stolnega mesta je bil pravi ljubitelj mladine, ki je zdihovala v verigah najhujše sovražnice nedolžnih src; a ob enem je bil tudi srčni tolažnik in pomočnik vsem stiskanim v velikem mestu. Rad je obiskoval trpeče sobrate in s svojim robcem je otiral grenke solze iz okrvavelih oči in z usehlih obrazov . . .

Nad vse pa je skrbel za izgubljene ovčice; posebno je ljubil one, ki niso hoteli ničesar več slišati o svojem požrtvovalnem pastirju . . . Kakor hitro je izvedel, da se kakega trdovratnega grešnika dan življenja nagiblje k molčečemu zatonu, odpravil se je nemudoma na pot . . .

Po asfaltnem tlaku cesarske prestolice šumi svila in dršejo mehki čreveljci visoke gospode, na ulico plovejo iz sob razkošne melodije orkestra, ki mamijo otrple živce brezbržnih gizdalinov . . . po ravno istem tlaku pa koraka naš Klemen v priprosti redovniški obleki, z rožnim vencem v roki hiti „otirat bratovske solze“ . . .

Rožni venec — to je bilo njegovo orožje, s katerim je znal premagati slehernega sovražnika Kristovega. Imel je neomejeno zaupanje do Marije in njene priprošnje. Navadno je rekel: „Če me pokličejo do bolnika, o katerem vem, da ni pripravljen na izpoved, ali pa da noče o izpovedi ničesar slišati, — tedaj vzamem rožni

venec v roke in vse gre po sreči. Verujte mi: Mati božja stori vse, in nikogar ne zapusti, kdor neomajeno zaupa na njeno pomoč.“

Nekoč je prišel iz nekega Dunajskega predmestja ves zmučen domov. Pripovedoval je, da je bil pri nekem bolniku, ki že 17 let ni opravil izpovedi, in vendar je skesano umrl. „Da, to je že dobro,“ pravi Dvořak-Hofbauer, „če kdo stanuje daleč v predmestju, ker potem imam časa dovolj, da odmolim rožni venec ali več rožnih vencev. Ni mi znan slučaj, da bi se ne bil spreobrnil tudi najhujši grešnik, če sem le prej zanj odmolil rožni venec.“

Marija, katero je Klemen vdano častil, mu je naklonila to izvanredno milost. Z jekleno junško dušo je znal omečiti najtršega zaslepljenca, da je njegova duša zopet skrušena žrtvovala na oltar Tistega, iz čegar rok je prejel življenje, da je v brezdanji globočini svojega srca zopet zakoprnel po tibi, vdani, nesebični ljubezni Onega, ki je vreden vse ljubezni.

F. S. V.

Za 5. postno nedeljo.

(Letos 16. marcija.)

»In je šel iz templja.«
(Ivan 8, 59).

V srcu mora zaskeliti človeka, če premišluje občevanje izraelskega ljudstva s svojim Bogom kakor občuje z očetom otrok. Jezus Krist se je prizadeval na vso moč, da bi vtrdil v sebičnih judih vero na sebe — kot obljubljenega Mesijo. Razložil jim je jasno svoj izveličalni nauk, krepil njih slabo vero s čudeži — in danes je izkušal še enkrat omečiti njihova srca. In kaj je bil vspeh tega ljubeznjivega Gospodovega početja? „Tedad so pobirali kamenje, da bi vanj lučali“ pravi evangelist.

V teh besedah je izražena vsa zloba in zakrknjenost judovskega ljudstva. Gotovo satanska hudobija, do katere se more ponižati le oni, ki je trdno zaklenil duri svojega srca vsem opominjem in krepostim, a je na stežaj odprl vsem poželjivostim in nasladam življenja!

Njega torej, na katerem so se na tak čudovit način izpolnile prorokbe starih očakov, — njega, ki je pred njihovimi očmi delal največje čudeže, — njega, ki jih je tako obilno osipal z najraznovrstnejšimi dobrinami, njega, ki je tako sveto živel, da jih je lahko vprašal z mirno

vestjo: „Kdo izmed vas me more obdolžiti kakga greha?“ njega — hočejo kamenjati.

Toda Jezus je poznal zagrizenost izvoljenega Izraela, poznal je tudi njih — hudobno srce in malopridno roko, zato se je storil nevidnega, „in je šel iz templja ven.“

Gotovo žalosten prizor: Ko zapušča Sin božji hišo svojega očeta — jeruzalemski tempelj. A še mnogo bolj obžalovanja vreden je oni trenutek, ko zapušča Spasitelj človeškega rodu grešno srce svojega odkupljenca, ko je vender tudi naše srce — njegov hram . . . In to se zgodi pri vseh onih, ki se ustavljajo njegovim opominjem.

Jezus Krist je učil v teku triletnega svojega delovanja na najrazličnejših krajih. Zdaj je poučeval v sinagogah ali judovskih molitnicah, zdaj v jeruzalemskem templju, kmalu zopet v čolnu, na gori, v ravnini . . . Čemu nam pač sv. pismo to tako natanko poroča? Na ta vprašanja nam odgovarja učeni Stella: „Gospod Bog hoče, da bi bili kraji, na katerih je Jezus poučeval svoje ovčice, na sodnji dan priče, če bi se ljudstvo izgovarjalo, češ, da mu niso bili znani Kristovi nauki.“

S čim se bo pa trdovratni kristijan izgovarjal na dan sodbe? Bo li mogel reči, da so mu bili neznani Jezusovi nauki? Se bo li mogel opravičevati, da mu je nedostajalo potrebnih sredstev in pomoči? Gotovo ne! O tudi proti njemu se takrat vzdignejo priče, ki oddajo glasno spričevalo Gospodovim opominjem, zaslišancu pa povzroče večno obsodbo. Tedaj spozna tak nesrečnež, kako resnične so one besede Odrešenikove: „Kraljestvo božje se vam odvzame!“ a žalibog — prepozno.

Kakor hitro Jezus zapusti srce grešnikovo, postane človek v istem trenutku najnesrečnejše bitje na zemlji. Njegovo srce postane trdo kakor jeklo, vsa sredstva izveličanja so pri njem zastoj: Nikdar ne obžaluje svojih grehov, ne zmeni se za nobene grožnje, vse prošnje njegovih domačih in prijateljev so govorjene v gozd, le da od časa kakor jek zamolklo in votlo oddoné. Stroj brez vodje drvi v neizogibno propast, la-dija brez krmarja je igrača razburkanim valovom in človek brez Boga — —? „Modre so se imenovali in so neumni bili,“ tako piše apostol narodov v pismu do Rimljanov. Te besede lahko porabimo za take izgubljene, z dragoceno krvjo Kristovo odkupljene ovčice. Modre so se imenovali in mislili so, da morejo živeti brez svojega

Boga, a našli so „svoj del v gorečem, ognjenem in žveplenem jezeru.“ (Skr. raz. 21, 8.)

Take izgubljene duše se radi tolažijo rekoč: „Če me je Bog zapustil, usmili se me že tudi; koliko je bilo še slabših in vender so mirno zas-pali v Gospodu.“

Pač tužno znamenje za slehernega, ki si hoče s takimi ugovori potolažiti svojo pekočo vest. Ali bi ne bilo naslednje predrzno, da na-ravnost nespametno: Nekdo bi visel na slabi, trobljivi niti nad globokim prepadom. Prišlec bi mu podal močno vrv, da se je oklene. A ta pa bi se norčeval in odklonil vsako pomoč, češ, saj menda tudi po tej niti priplezam na površje? — In prav taka se godi z grešnikom, ki odlaša po-koro na stara leta. Ko tak nesrečnež stopi pred sodni stol vsemogočnega Boga, tedaj zasliši iz ust svojega sodnika strašno obsodbo in kot vzrok svojega pogubljenja pa mu zadone besede: „Ker nisi spoznal časa svojega obisko-vanja!“ (Luk. 19, 44).

To je torej žalostna usoda trdovratnega grešnika. Da se tudi nam kaj takega ne pripeti, porabimo čas, dokler je dan; kajti noč pride in takrat bo prepozno. Za bodrilo naj nam bodo besede sv. Gregorja:

„To premišlujmo trezno in brez prenehanja, da ne bo za nas — brezploden minuli čas.“ (St. Greg. hom. 12.)

F. S. V.

Častimo sv. Jožefa!

Za 19. marcij.)

Kdor je varuh svojega Go-spodarja, doseže čast.
(Preg. 27, 18.)

Sv. Jožef je bil varuh Jezusu, svojemu vse-mogočnemu Gospodarju. Zato je dosegel obljub-ljeno čast: časti ga nebeški kralj v nebesih, časti ga katoliška cerkev na zemlji. In kako bi lepše praznovali njegov slovesni god, nego da skle-nemo z besedo in deli častiti sv. Jožefa in da ta pobožni sklep sv. Jožefu na njegov god podamo v dar.

Že od nekedaj so pobožni Slovenci za Bogom in Marijo posebno častili sv. Jožefa. To nam pričajo cerkve, katere so njemu v čast in v njegovo proslavo postavili naši pradedje. Pri-čajo nam to razna društva, katerim patron je sv. Jožef, priča zlasti še to, da so ga slovenske dežele že v starodavnih časih izvolile za svojega posebnega varuha. Častili so ga posebej še s tem, da so ga z veliko vnemo posnemali. Po njegovem

vzvišenem izgledu so oni v skromnem življenju pridno delali, pobožno molili, zato tudi srečno umirali. — Znamenja, da se med nami še časti sv. Jožef so očita, ali ga pa tudi posnemamo kakor nekdanji naši predniki? Če je ta način češčenja prišel med nami iz navade, naj se zopet uvede. Mladina naj gleda, da si pribori in ohrani belo lilijo, ki jo vidi v rokah sv. Jožefa, lilijo čistosti in brezmadežnosti. Odrasli pa naj poleg tega pazijo, da ga posnemajo v vseh drugih čednostih. Molitev, delo, miroljubnost, te tri mogočne stebre vidimo podpirajoče sv. družino, katere varuh, gospodar je sv. Jožef. Ako ti trije stebri podprejo slovenski dom, ne ruši se družinsko življenje, ne propade sreča in blagostanje našega naroda. Zoper to najhujšo rano je najboljšo zdravilo posnemanje sv. Jožefa z bogoljubnim življenjem in družine slovenske postanejo po izgledu sv. družine trdne, ljudstvo pa se krepko uprè sovražnim navalom časovnih razmer.

Posnemajmo ga pa ne le kot Slovenci, posnemajmo ga kot Avstrijani. Sv. Jožef je bil udan podložnik svojemu vladarju. Cesar Avgust da razglas, da se popiše vsa dežela; s svojo zaročnico hiti v Betlehem, da izpolni voljo svojega Gospoda. Ni bilo sicer to lahko za sv. Jožefa, a vedel je, da je to volja božja. Častimo sv. Jožefa s tem, da se trudimo po svojih močeh postati zvesti in zanesljivi podložni svojega vladarja. Pomnimo vedno, kar pravi sv. apostol Pavel: „Vsak človek bodi viši oblasti podložen; ni namreč oblasti od drugod, nego od Boga, katere pa so, so postavljene od Boga.“ Dandanes, ko se izpodkopavajo vladarski prestoli, ko brezverci teptajo vsako veljavo, moramo bolj pogosto misliti na ta nauk sv. Pavla in bolj zvesto posnemati sv. Jožefa. Da se dandanes rušijo države — velike družine, da se majejo vladarjem prestoli, je krivo to, da manjka tem družinam ogeljni kamen — ki je Krist. Brezverski duh zameta ta kamen, zato pa se mora rušiti vse, kar zidajo brez Boga. Če damo cesarju, kar je cesarjevega, damo tudi Bogu, kar je božjega, potem uživamo sladko zavest, da izpolnujemo voljo božjo, ki nam bodi v vseh rečeh najvišja zapoved.

Mi Slovenci smo dalje udje še ene večje družine, otroci mogočnejše matere, sv. katoliška cerkve. Kot taki moramo častiti vneto sv. Jožefa. Od kar živi katoliška cerkev na zemlji in oznanuje ime Jezusovo, od tedaj časti sv. cerkev tudi rednika Jezusovega, sv. Jožefa.

Cerkveni glavarji, papeži so se trudili, da razširjajo njegovo slavo in čim novejšim časom se bližamo, v tem večjem blesku, v večji slavi se nam kaže rednik Jezusov. Največjo čast mu je priboril pokojni papež Pij IX., ki je sv. Jožefa 8. decembra 1870 razglasil za patrona vesoljne katoliške cerkve, ter s tem uslišal milijonov katoliških kristijanov prošnjo in izpolnil željo škofov, ki so bili tedaj zbrani na vatikanskem cerkvenem zboru. — Velika je slava, ki jo vživa sv. Jožef v katoliški cerkvi. Odkod tolika čast? On je bil rednik in varuh sv. družine. Sv. družina je bila kal, iz katere je pognalo mogočno drevo, katoliška cerkev. V Nazaretu je živela cerkev v zibelki, a sedaj je mogočen velikan po vsej zemlji. Ta velika družina ni brez hudih sovražnikov; zato potrebuje, ker je velika, pomenljiva — tudi mogočnega varuha. Kakor je sv. Jožef nekdanj rešil sv. družino iz nevarnostij, tako varuje sedaj sv. cerkev v večnih bojih z večnim zopernikom sv. cerkve. Mi kot kristijani pa moramo svoji materi zvesti ostati, ostati kristijani v srcu, pa tudi v besedi, kristijani doma in na tujem, v cerkvi in zunaj cerkve, kristijani tudi takrat, ko stojimo pred njenimi sovražniki. Cerkvi s takimi otroci sv. Jožef gotovo ne odreče svoje priprošnje. Sv. Jožef pa katoliških kristijanov ne podpira samo v življenju, marveč jim stoji na strani tudi ob smrti. Grenka je človeku smrt, pa tudi nevarna, zakaj hudobni duh ta čas napne svoje moči, da bi dušo spravil v obup in pogubo. Gorje zemlji, ker je hudobni duh k vam prišel in ima veliko jezo, ker ve, da ima malo časa. (Raz. 12, 12.) V veliki sili ugasuje motno bolnikovo oko in išče pomočnika, da bi tolažil in krepčal umirajočo dušo v tem odločilnem boju. Sv. Jožef je varuh umirajočim; on jim pomaga in reši njih dušo pred hudobnim duhom.

Kdor je varuh svojega gospodarja, doseže čast. Sv. Jožef je bil varuh Jezusov in je tudi dosegel najvišjo čast. Nebo in zemlja se izkušata v njegovem češčenju. Zato sklenimo, da ga poveljujemo tudi mi verni Slovenci, ker je naš varuh, da ga počastimo mi kot zvesti Avstrijani, ker je naš patron. To češčenje pa hočemo razodevati posebno s tem, da v vseh zadevah svojega življenja posnemamo sv. Jožefa, ter si tako zaslužimo milost njegovega mogočnega varstva.

Slovenci, častimo iskreno sv. Jožefa!

L. P.

Žrtva nevoščljivosti.

(Črtica iz življenja sv. Benedikta, 21. marciju v spominj.)

»Proklet bodi oni, čigar
oko se zmrača v svitu svo-
jega bližnjega.«

Sv. Ciril.

Sv. Benedikt je vstanovil dvanajst samostanov v bližini one votline, v kateri je preživel tri leta svojega samotarskega življenja. To velepomembno delovanje vnetega meniha je neprijetno dirnulo nekega posvetnega duhovnika, ki je bil v istem kraju župnik.

Najprvo je izkušal zasejati seme prepira med Benediktom in njegovimi sobratii. Ker mu je izpodletela ta zlobna nakana, spočel je v svojem srcu satanski sklep, ki ne pristaja nikakemu udu človeške družbe, a še mnogo manj duhovniku. Namenil se je, da pošlje slavnemu predstojniku kruh pomešan s strupom — v darilo.

Sklenjeno — storjeno! Sv. Benedikt je imel v puščavi že privajenega krokarja, ki je vsak dan priletel k svetniku, ker mu je le-ta redno nastavljal vsakdanjo pičo. Tudi omenjenega dne, ko je prejel usodno darilo iz rok župnikovih, mu je pripravil mal košček podarjenega kruha. Ko pa prileti ptič do svoje hrane, obsedi naglo na prožni skodelici, odpre široko svoj kljun, razpne širom peruti ter močno zakroka, ne da bi se pritaknil kruha. Dolgo časa je obletaval nastavljeno pičo, a vedno se odmikal, kot bi hotel reči: Rad bi te vbogal, pa te ne morem.

Svetnik pa je spoznal med tem časom po višjem razodetju, kaj da je v kruhu. Zaukazal je krokarju, naj odnese strupeno vado daleč tja v puščavo, da je ne najde kako živo bitje. Krokar je vbogal ter se po treh urah zopet vrnil k menihu, kjer je prejel novo hrano.

S tem pa še ne bil zadovoljen nečloveški župnik. Priplazil se je nekoč k Benediktovim učencem, prigovarjajoč jim, naj zapuste svojega učitelja. To je napotilo sv. Benedikta, da je zapustil svoj kraj: mir bi bil namreč rad imel pred nevoščljivcem.

Ko je odhajal svetnik, šel je župnik na streho svoje hiše, da bi videl, proti kateri strani da krene. Nesreča pa je hotela, da se je duhoven spodtaknil, na tla butnil ter umrl. Samostanski brat, ki je to videl, je urno hitel za Benediktom ter mu polu škodoželjnosti pripovedoval smrt njegovega sovražnika. Benediktu to ni bilo všeč. Kaznoval je brata, a obžaloval nezgodo tega nesrečnega župnika, katerega je

zelena zavist in podlo kovarstvo strmoglavilo v smrt.

F. S. V.

Marija in Cerkev — dve materi bolečin.

(Dalje.)

Tretja bolečina.

Tretjo rano zadrl je oni meč, — najostreji meč — v Marijino srce, ko je izgubila svojega dvanajstletnega sina v jeruzalemskem templju, in ga tri dni iskala brezuspešno v strahu in neizmerni žalosti. Da je njeno materino srce res trpelo velike bolečine, dokazujejo besede: »Sin, zakaj si nama tako storil? Glej, tvoj oče in jaz, sva te z žalostjo iskala. (Luka 2, 48) Marija ni imela nikakega miru in počitka v onih treh dneh vsled prevelike skrbi in izgube edinega ljubljeneega sinu.

*

Kakor je trpelo srce Marije Matere v mladosti Jezusovl, tako boli tudi mater katoliško Cerkev pokvarjenost in brezverstvo mladine. Kakoršna mladost, taka bode starost in prihodnost. Kakor vzraste mladina brez vere in brez nravnosti, ki srce blaži in ojačuje, tak bode tudi prihodnji zarod brez vere, brez nravnosti; takim prikaznim pa slede vse nesreče. V zgodbi o mučeniški smrti makabejske matere nam pripoveduje zgodovinska knjiga sv. Dizma, kako se je kruti kralj Antijoh zastonj prizadeval, da bi odvrnil tudi le enega, če le najmlajšega sina od vere očetovske. Isto tako delajo v naših časih sovražniki vere in krščanske resnice, trudeč se zlasti mladino odvrniti in izneveriti katoliški Cerkvi in jo poneveriti. Brezverski učitelji, krivoverske knjige in postave: to velja v kulturnih državah. Cerkev pa trpi ob tem veliko škodo in si prizadeva, da bi odpravila ta škodljiva sredstva, a mnogokrat zastonj! Telesno in dušno se kvari mladina. Da, trdi se pred mladino, da se papež, škofje, duhovniki bore le vsled želje po vladi zoper novodobne prostomislece; se ve, da trdi tako le samo zagrizen in vsaki resnici v obraz bijoči človek, ki mu je vera in zgodovinska resnica deveta briga. Cerkev je pripravljena največjim žrtvam v blagor mladini a svet ji zato ni hvaležen.

Ako si pa Cerkev želi večjega in močnejšega vpliva na šolo in pouk, hoče to le, ker želi najboljše in vidi žalostne sadove brezverske šole. Surovost, nepokornost, nenravnost mladine se hipoma širi. Časopisje nam poroča, kako se

šolski otroci združijo v pravo roparsko četo in počenjajo vsakojake hudobije in nenravnosti, poskušajo samomorov idr. Se slabše se godi v verskem oziru na vseučiliščih. Tako Cerkev glede šole trpi in vzdihuje nad toliko propalostjo, ki se širi po državah. Vsak zvesti sin katoliške Cerkve ž njo vred živo čuti to veliko bol in to trpljenje. Toda ne samo v šoli se poučuje sovraštvo do vere tudi v domači vzgoji se pogreša pravega krščanskega duha, Duha božjega! Koliko so stariši krivi, da se duše njihovih otrok pogube vsled napačne vzgoje v mladosti! Cerkev v svoji žalosti opominja stariše vedno in vedno na dolžnost krščanske vzgoje; žal da mnogokrat zastonj! Jožef in Marija sta našla Jezusa po velikih skrbah in žalosti v templju. O da bi tudi Cerkev zopet našla toliko sedaj izgubljene mladine ter jo rešila!

Četrta bolečina.

Ko sta bila Marija in Jožef prišla z najdenim Jezusom zopet v Nazaret, pričelo se je tam lepo, tiho, da rekel bi božje, sveto življenje. Sveti evangeliji nam ne pripovedujejo o tej dobi ničesa o sveti družini do onega časa, ko je Jezus javno nastopil. Da je imela sveta Mati Marija tudi v tej dobi mnogo bridkih ur, je razumevno: revščina in razne potrebe, smrt sv. Jožefa so ji grenile življenje. Srd in sovraštvo velikih duhovnov pismarjev, farizejev do Jezusa v Njegovem triletnem delovanju je napolnovalo Marijino srce s strahom in trepetom. Videla je, da se bliža čas vresničenja Simeonove prorokbe. Toda to je bilo vse le malenkostno proti rani, katero je zadrhl meč v njeno srce ob Jezusovem trpljenju. Četrty meč je ranil srce Marije takrat, ko je srečala Jezusa na križevi poti. Kako bolešno je pač bilo to srečanje! Marija je po apostolih izvedela o smrtnem boju, o bičanju, o venčanju in o smrtni obsodbi Jezusovi. Eni žalostni vesti je sledila takoj druga. Marija je hotela videti svojega Sina! Skozi različne stranske poti je prišla na ono cesto, koder se pomika srce vžaljujoči, strašni izprevod na Kalvarijo. Tu vidi svojega Sina obloženega s križem, s krvjo oblitega, onemoglega sredi razbojnikov in biričev! Stopiti hoče k Njemu, a surove pesti ji ne puste; pozdravita se samo z žalostnimi, tužnimi pogledi! Tukaj vidi Marija, tu čuti, kako so ji Sina po krivem obsodili k smrti, Njega največjega dobrotnika človeštva, Njega, ki je storil toliko čudežev — k sramotni smrti na križu. Bolj ko

telesno trpljenje jo rani ta neznosna sramota in dušna bolest.

O žalostna Mati Božja! moja duša čuteva resnično, odkritosrčno sožalje nad tvojo bolečino!

*

Kaj pa katoliška Cerkev? Da, tudi njo bole krivične sodbe laži, obrekovanja, razna zavijanja in preganjanja, katera mora trpeti posebno sedaj! Sovražniki iščejo in razširjajo in verujejo najneverjetnejše laži o Cerkvi. Papeža zovejo antikrista, lažnjivca, škofo nasprotnike vsakega napredka in omike, napake in slabosti enega duhovnika natvezejo vsemu stanu; samostani so jim bivališča lenobe. To, kar je najbolj zlobnega, vse to obesijo Cerkvi na vrat. Oj, nesrečen, kdor veruje takim lažem! O cerkvenih naukih in napravah popolni neuki mladiči hočejo v cerkvi poučevati in zapovedovati! Smešno! Nad vse smešno!

Neumnost in zlobnost se kosate med seboj, katera bode Cerkvi napravila več škode z lažjo in obrekovanjem. Največ stori v tem oziru liberalno judovsko časopisje. Kdor veruje tem lažljivim poročilom o Cerkvi in njeni duhovščini, ta seve ne more imeti ljubezni in spoštovanja do katoliške vere in katoliškega duhovstva. Poleg časopisja delujejo pa še skrivne družbe, državniki, posamezniki, deloma vsi nekdanji otroci sv. Cerkve, proti njej in sejejo svoje protiverske, človeštvu pogubne nauke med ljudstvo. Koliko se joče nad takim početjem izdajalskih odpadlih sinov! Da velika je tvoja bol, naša duhovna mati — sv. Cerkev!

Peta bolečina.

Peto podobo groznih bolečin Marijinih nam podaja sv. Cerkev kažoč Marijo pod križem svojega Sina. Marija je šla za žalostnim izprevodom na Kalvarijo, da bi bila navzoča pri krvavi daritvi Najvišjega duhovnika Jezusa Krista. Ko so bili Krista slekli, pribili ga na križ ter ga povišali, stala je njegova Mati Marija zraven križa kakor mati tega večnega duhovnika in kraljica mučenikov. Dragocena kri njenega Sina mu teče iz vseh ran: iz petero velikih in nešteto malih. Marija vidi to kri in ve tudi, kako teče ta kri božjega Odrešenika zastonj za velik del človeštva. Ona sliši zadnje besede svojega Sina, ki kliče: „Žejen sem“ in „Moj Bog, zakaj si me zapustil?“ Sliši pač tudi bogokletne besede sovražnikov. Bolj kakor telesne bolečine

ranijo te brezčutne, trde, sovraštva polne besede njeno sveto srce. Kako se mu posmehujejo: „Aha, kako tempelj božji podiraš in v treh dneh zopet sezidaš; pomagaj sam sebi! Če si Sin božji, stopi s križa! (Mat. 27, 40)“. Bogoskrunsko govorijo o Njegovi ljubezni, o kraljevi časti, o svetosti, o rešnici: „Drugim je pomagal, sam sebi ne more pomagati. Ako je izraelski kralj, naj stopi zdaj s križa, in verujemo vanj. V Boga je zaupal, naj ga zdaj reši, če ga rad ima. Saj je rekel: Sin božji sem. (Mat. 27. 42, 43). „Tudi eden izmed razbojnikov, katera sta visela proklinjal ga je rekoč: Ako si ti Krist, pomagaj sam sebi in nama!“ (Luka 23, 39).

In ko je naš Izveličar umiral, vzel je slovo od svoje matere ter nas je vse ne samo apostola Ivana kakor otroke in svoje brate jej izročil z besedami: „Mati glej, tvoj sin“, in Ivanu: „Glej, tvoja mati“ (Jan. 19. 27). Kot zvesti otroci se žalostimo nad velikim trpljenjem svoje najboljša matere Marije!

*

Kar je Mariji pod križem napravljalo tolike bolečine, to je tudi vzrok, da trpi in joče mati sv. Cerkev. Ona vidi, kako se skrunijo po dragi krvi Kristovi pridobljene milosti in pripomočki; koliko božjih ropov in sakrilegov se izvrši vsak dan! Človeško srce in razum se upira groznim vestem o ropanju cerkev, o skrunjenju tabernakljev in svetih hostij. Strašno je tako bogoskrunstvo, in Cerkev poziva v svoji žalosti vernike, da opravljajo zadostilne pobožnosti za taka hudodelstva. Ali nič manj žalostni niso drugi božji ropi: kakor nevredno prejemanje sv. zakramentov, osobito sv. obhajila, grdo vedenje med službo božjo . . . Bolje bi bilo za marsikoga, da ne bi prišel sploh v cerkev, nego pa da je tu prejel nevredno sv. zakramente. — Ako sovražniki sv. Cerkve Boga proklinjajo, ako judje in njihovi pomagači v besedi in pisavi v časopisih s podobami in brez podob zasmehujejo Krista in Njegove služabnike, da se to še nekoliko izgovarjati z besedami: „Oče, odpusti jim, saj ne vedo . . .“ Toda, da je veliko katoliških kristijanov, ki napravljajo pohujšanje z besedo in pisarenjem zoper Boga, zoper svetnike in svete reči zoper vero ter z lahkomišelnostjo krivo prisego, kletvijo, zmerjanjem onečastujejo krščansko ime, to boli Cerkev, ki skrbi za časni in večni blagor svojih sinov. V žalosti in bolesi moli

Krista za take nezveste sinove, da bi jim Bog odpustil njihove grehe in odvrnil od njih šibo svoje svete jeze.

— iks —

Raznoterosti.

Res, slep sem. V nekem mestu na Českem so klicali duhovnika k bolniku, da mu ponese sv. Popotnico. Ko je šel z Jezusom mimo neke hiše, stal je tam mladenič, ki se je razgovarjal z dekletom. Dekle poklekne, a mladenič je stal in se ni niti odkril. Duhovnik ga ostro pogleda in vpraša: „Mar si slep, da se ne odkriješ?“ — „Res, slep sem!“ odgovori mladenič posmehljivo. „Sramota! Ali te ni sram, da tako govoriš?“ pravi duhovnik in gre dalje. — Za štiri tedne se je moral dati ta mladenič operirati v Pragi. Veja ga je v gozdu udarila po očesu in ga tako ranila, da so mu morali izrezati oko. — Slovenci! Bog nam nikdar noče biti v posmeh!

Kapelan A. Merkun.

Najmirneje umirajo katoličani. Amerikanski pesnik Olivier Vendel Holmes, protestant, piše v nekem svojih zadnjih del: „Kakor me je prepričala dolgoletna moja izkušnja, umirajo katoliki bolj mirni, nego protestantje. Mnogo bolnikov-katolikov sem videl na smrtni postelji in ta pogled na te mirne bolnike me je prepričal: da je ta vera boljša mimo vseh drugih ob smrti. Kakor katolik bi rad umrl, kakor katolik bi se rad uklonil miren neizogibni usodi ter kakor katolik ravnodušno šel v posmrtno življenje.“

L. P.

I. Bratovske zadeve

molitvenega apostolstva.

a) Glavni namen za mesec marcij 1902:

Češčenje sv. križa.

b) Posebni nameni:

15.) **Blaž. Klemen Dvotak-Hofbauer.** Češčenje Matere Božje z rožnim vencem. Dobri izpovedniki.

16.) **Sv. Hilarijan in sv. Taotjan.** Slovenci v Ameriki. Bratovščina presv. Rešnjega Telesa.

17.) **Sv. Patriotj.** Slovenski visokošolci in gimnazijci. Slovenski pisatelji in umetniki.

18.) **Sv. Ciril Jeruzalemski.** Premišljevanje Kristovega trpljenja. Usmiljenke.

19.) **Sv. Jožef.** Slovenski možje. Slovenski rokodelci. Dežele — izročene varstvu sv. Jožefa.

20.) **Sv. Feliks.** Františkanski redovi. Cerkvena glasba.

21.) **Marija sedem žalostij.** Slovenske matere in slovenska dekleta. Marijine družbe.

S.